

د خپرونکي کتاب

د کتاب پېژندنه

د خپرونکي کتاب د مقدس کتاب د شعري کتابونو لکه د ایوب کتاب، د زبورونو کتاب، د سلیمان د متلونو کتاب او د غوره غزل کتاب په شان یو شعري کتاب دی چې له دې سره ټول پنځه کتابونه کیږي. د کتاب په لویه برخه کې متکلم یو حکیم دی چې ځوانو زده کوونکو ته نصیحت کوي. د ځینو روایتونو له مخې، دا کتاب د یهودیانو لوی پاچا سلیمان پورې تړل شوی دی، خو د هغه نوم په متن کې نه ښکاري. د پوهانو په عقیده دا کتاب د مسیح د پیدایښت نه شاوخوا درې سوه کاله وړاندې راټول شوی دی. په پخوانۍ اسرایلي ټولنه کې د رواجونو پر بنیاد حکمت (د خدای پېژندنه او له هغه څخه وپره) ډېر مهم ارزښت درلود، او مور او پلار د ښوونکو په توګه د ماشومانو تعلیم یې په غاړه ؤ. دغه تعلیم د اسرایلو له هغه ځانګړي تاریخ سره چې په تورات کې راغلی دی، کوم تړاو نه درلود او زیاتره ورځني ژوند ته بېل شوی ؤ.

د کتاب لیکونکی د ادبي بېلابېلو جوړښتونو څخه کار اخلي لکه نثر، شعر، متل او لنډې کیسې. ځینې مهمې اصطلاحګانې په تکراري توګه راغلې دي، لکه: لوګی او پوکۍ، په باد پسې منډې وهل، د اسمان لاندې، زیار او زحمت او داسې نور. همدا شان ډېر متضاد الفاظ هم په کتاب کې کارول شوي دي، لکه: حکمت او حماقت، صداقت او شرارت او داسې نور. په لومړني او اخري فصلونو کې د لوګی او پوکۍ په اصطلاح خاص تینګار شوی دی.

د خپرونکي کتاب یو فلسفي کتاب دی چې اصلي موضوع یې د ځمکې په مخ د هغه څه لټون دی چې په دې ژوند کې ښه وي. د قانون استثناګانو ته په کې ډېره اشاره شوې ده (د

مثال په توگه، کله کله نېکان هغه څه تر لاسه کوي چې بدکاران د هغه مستحق دي). د لیکونکي په باور د دنیاوي گټو ساتل زیاتره د باد پسې منډې وهلو په شان دي، چې دا گټې د هماغه باد په خپر تېرېدونکي او له لاسه تلونکي دي. د کتاب په پای کې لیکونکي دې حقیقت ته رسیږي چې ژوند د سیوري په خپر زر تېرېږي. نو مونږ باید له هغو نعمتونو نه خوند واخلو چې خدای مونږ ته په موقته توگه راکړي دي. زمونږ په ژوند کې کاروبار، شتمني، حکمت او خوند یوازې تر هغه حده پورې ارزښت لري چې مونږ خپل خالق په یاد ولرو.

هغه وخت راتلونکي دی چې «خدای به د هر هغه کار په اړه قضاوت وکړي چې انسان یې تر سره کوي چې د زړه پټ رازونه هم په کې شامل دي، که هغه ښه وي او که بد» (۱۲:۱۴). سره له دې چې ژوند په شک کې دی، خو مرگ او قضاوت حتمي دي، نو پوښتنه دا ده چې مونږ باید په څه شي پسې منډې ووهو؟

د موضوعگانو لست:

د کتاب سریزه: ۱: ۱ - ۱۱

د خپرونکي پلټنه: ۱: ۱۲ - ۶: ۹

نتیجې او موندنې: ۶: ۱۰ - ۱۱: ۶

ځوانانو ته نصیحت: ۱۱: ۱۷ - ۱۲: ۸

وروستی خبرې: ۱۲: ۱۹ - ۱۴

د کتاب سریزه

۱ دا د هغه خپرونکي خبرې دي چې د داود زوی دی او په اورشلیم کې پاچا و.

هرڅه لوگی او پوکی دی

۲ دا خپرونکی وايي:

«لوگی او پوکی!

لوگی او پوکی!

نو دا هرڅه لوگی او پوکی دي!»

۳ انسان چې د اسمان لاندې زیار او زحمت وباسي

نو بیا گټه یې څه ده؟

۴ نسلونه به ځي او نور نسلونه به د هغوی په ځای راځي

خو ځمکه به تر ډېره وخته پاتې وي

۵ لمر راخپړي او بېرته پرېوځي

او بېرته د یو اتل په شان ستومانه هغه ځای ته ځي

چې بیا له هغه ځایه راوځي

۶ باد د جنوب خواته لگيږي

بيا تاویري، د شمال په لور ځي

او همداسې تاویري راتاویري

بيا بېرته په خپله لاره راسمیري

٧ ټول سیندونه د بحیرې په لور بهیري

خو بحیره هېڅکله نه ډکیري

له هغه ځایه چې د سیند اوبه بهیري

بيا بېرته همدا اوبه هلته روانیري

٨ ټول شيان دي ستومانه او بې خونده

چې بیان یې له وسه دی بهر

نه سترگې مړې شوې له کتلو

نه غوړونه دي ډک شوي له اورېدلو

٩ هرڅه چې اوس موجود دي

لا به موجود وي

او څه چې وو پېښ شوي په پخوانیو زمانو کې

بيا به تکرار شي

نو هېڅ کوم نوی شی به نه وي د اسمان لاندې

١٠ داسې څه به وي چې څوک وويلی شي:

«وگوره، دا شی نوی نه دی؟»

خو هغه هم له پخوا نه موجود ؤ

کلونه مخکې له مونږ نه

١١ تېر نسلونه د هېچا په یاد نه دي

او حتی هغه راتلونکي نسلونه چې لا نه دي پیدا شوي

هغوی به هم همداسې هېر شي

له هغو خلکو نه چې راځي هغوی نه وروسته

د څېړونکي پلټنه

د ژوند د هلو ځلو په اړه څېړنې

١٢ زه څېړونکی په اورشلیم کې د اسراییلو پاچا وم. ١٣ ما پرېکړه وکړه چې په ټوله نړۍ کې چې هرڅه تر سره کېږي ولټوم او هغه په حکمت سره وڅېرم. نو بیا پوه شوم چې خدای د سختو کارونو او تکلیفونو دروند بار د انسانانو په اوږو ایښی دی چې پرې بوخت وي. ١٤ ما دا هرڅه چې د اسمان لاندې تر سره کېږي، لیدلي دي. نو وگوره چې دا هرڅه لوگي او پوکي او په باد پسې منډې وهل دي.

١٥ کور شی هېڅکله نه شي سمېدلی

او ناموجود شی نه شي شمارېدلی

١٦ له ځان سره مې وويل: «وگوره، زه دومره پوه او هونبنيار سړی شوی يم چې زما څخه مخکې په اورشليم کې هېڅوک داسې هونبنيار نه ؤ تېر شوی.» ١٧ نو پرېکړه مې وکړه چې حکمت وپېژنم او تر څنګ يې جهالت او حماقت هم وپېژنم، خو زه دې نتيجې ته ورسېدم چې دا کار هم په باد پسې منډې وهل دي.

١٨ څومره چې د چا حکمت لوړېږي

نو هغومره يې کړاوونه هم ډېرېږي

او هغه څوک چې خپله پوهه لوړوي

نو خپل دردونه ډېروي

د عيش او عشرت او د شتمنۍ گټه

٢ له ځان سره مې وويل: «راځه چې عيش او عشرت وازمايم ترڅو له ژوند نه خوند واخلم.» خو چې ومې ليدل دا حالت هم لوگی او پوکى ؤ. ٣ نو ما فکر وکړ چې

خدا او خوشحالي جهالت دی

او د عيش او عشرت گټه څه ده؟

٣ په داسې حال کې چې حکمت لا هم زما د زړه لارښوونه کوله، نو ومې غوښتل دا وڅېرم چې څنګه ځان په شرابو خوشحاله او په حماقت کې ډوب کړم. غوښتل مې وگورم چې د انسانانو دپاره څه شی ښه دی چې د خپل ژوند په لنډه موده کې يې تر سره کړي.

٤ ما د خپل ځان دپاره لوی لوی کارونه وکړل. ما کورونه ودان کړل او د انگورو تاگونه مې کښېنول. ٥ د ځان دپاره مې باغونه او پارکونه جوړ کړل او په هغو کې مې ډول ډول د مېوو ونې

کښېنولې. (۶) ما د راشنو شوو ونو د خړوبولو دپاره د اوبو ډنډونه جوړ کړل. (۷) ما غلامان او وینځې واخیستلې او په کور کې مې نور غلامان او وینځې هم زېږېدلې وې. زه د ډېرو رمو او یادو خاوند شوم. زما څاروي دومره ډېر وو چې زما څخه مخکې په اورشلیم کې هېچا نه درلودل. (۸) ما د خپل لاس لاندې سیمو څخه د ځان دپاره سره او سپین زر او د پاچاهانو شتمني راټوله کړه. ما بنځینه او نارینه سندرغاړي راټول کړل او خپل حرمسرای مې له بنایسته بنځو نه ډک کړ چې سړو یې د عیش او عشرت ارمان کاوه.

(۹) نو زه دومره لوی او ځواکمن شوم چې زما څخه مخکې په اورشلیم کې داسې ځواکمن سړی نه ؤ تېر شوی او ما خپل حکمت هم له لاسه ورنه کړ. (۱۰) ما د خپل زړه هر ارمان پوره کاوه. ما د هېڅ ډول عیش او عشرت نه ځان بې برخې نه کړ. زه د دې ټولو له زیار او زحمت نه ډکو کارونو څخه چې ما تر سره کړي وو، خوشحاله وم او دا خوشحالی زما د دې زحمتونو انعام ؤ. (۱۱) نو بیا مې په خپلو ټولو هغو کارونو چې ما کړي وو او ټولو هغو زحمتونو چې د هغو د تر لاسه کولو دپاره مې ویستلي وو، فکر وکړ. نو ومې لیدل چې دا هرڅه لوگی او پوکی، په باد پسې منډې وهل او د اسمان لاندې د هېڅ گټې تر لاسه کول وو.

د حکمت او حماقت څېړنه

(۱۲) بیا ما پرېکړه وکړه چې په حکمت، جهالت او حماقت باندې غور او فکر وکړم. ځکه کوم کس چې له پاچا څخه وروسته راځي هغه نور څه کولای شي، پرته له هغه څه چې پخوا هم شوي وو؟ (۱۳) نو ماته معلومه شوه چې

لکه څنګه چې په رڼا کې له تیارې نه گټه ډېره ده

همداسې په حکمت کې د حماقت نه گټه ډېره ده

(۱۴) هوبنیار انسان په رڼا کې روان وي

خو کم عقل انسان په تیاره کې روان وي

نو زه دې نتيجې ته ورسېدم چې د دواړو انجام يو دی. (۱۵) بيا مې له ځان سره وويل: «هغه څه چې په کم عقل انسان باندې پېښېږي په ما به هم پېښ شي. بيا نو زه د حکمت په حاصلولو سره څه گټه تر لاسه کوم؟» او بيا مې له ځان سره وويل: «دا حالت هم لوگي او پوکي دی.» (۱۶) ځکه داسې وخت به راشي چې هونبنيار انسان به هم د کم عقل انسان په شان تل په ياد پاتې نه شي او دواړه به هېر شي. افسوس چې هونبنيار انسان به هم لکه د کم عقل انسان په شان مړ کېږي. (۱۷) نو بيا مې زړه له ژوند نه تور شو، ځکه هغه څه چې د اسمان لاندې تر سره کېږي زه يې ډېر په تکليف کړی وم. نو دا هرڅه لوگي او پوکي او په باد پسې منډې وهل دي.

د زيار او زحمت نه ډک کارونه

(۱۸) د هغو ټولو شيانو دپاره چې د هغو په خاطر مې د يو مزدور په څېر د اسمان لاندې زحمتونه ويستلي وو، زما سره کرکه پيدا شوه، ځکه چې دا هرڅه بايد هغه چا ته پرېږدم چې زما څخه وروسته راځي. (۱۹) څوک پوهېږي چې دغه کس به هونبنيار وي يا احمق؟ خو بيا به هم هغه د ټولو هغو شيانو خاوند شي د کوم دپاره چې ما د اسمان لاندې زيار او زحمت ويستلی دی او له خپل حکمت نه مې کار اخيستلی دی، ترڅو هغه تر لاسه کړم. نو دا حالت هم لوگي او پوکي دی. (۲۰) نو بيا ما په دې اړه فکر وکړ او زه د هغو ټولو له زيار او زحمت نه ډکو کارونو څخه ناهيلي شوم چې د اسمان لاندې مې ويستلي وو. (۲۱) دا ځکه چې يو انسان به په حکمت، پوهې او لياقت سره زيار او زحمت وباسي او يو څه به حاصل کړي، خو وروسته به خپله برخه هغه چاته پرېږدي چې د هغو دپاره يې هېڅ زيار او زحمت نه دی ويستلی. نو دا حالت هم لوگي او پوکي او لويه بدبختي ده. (۲۲) نو انسان د دې ټولو زحمتونو او هلو ځلو څخه چې د يو مزدور په څېر يې د اسمان لاندې وباسي، څه تر لاسه کوي؟ (۲۳) هغه د دردونو نه ډکې ورځې تېروي او ټول کارونه يې سخت او له کړاوونو نه ډک دي. حتی د شپې له خوا به هم د هغه زړه آرامه نه وي. نو دا حالت هم لوگي او پوکي دی.

د ژوند نه خوند اخيستل

(۲۴) نو دا ټول نعمتونه چې انسان يې خوري او څښي او له خپل زيار او زحمت نه خوند اخلي، د هغه له خوا نه دي، بلکې لکه څنگه چې ماته معلومه شوه، د خدای له خوا دي. (۲۵) په حقيقت کې،

هېڅوک زما په شان نه شي کولای چې څه وخورې او له خپل ژوند نه خوند واخلي. (۲۶) ځکه هرڅوک چې خدای راضي او خوشحاله کړي، نو خدای هم هغه ته پوهه، حکمت او خوشحالي ورکوي. خو گناهکارانو ته د مال او دولت د راټولولو او ذخیره کولو سخت کار ور په برخه کوي او بیا یې ترې نه بېرته اخلي او هغه چا ته یې ورکوي چې خدای ترې راضي او خوشحاله وي. نو دا حالت هم لوگی او پوکی او په باد پسې منډې وهل دي.

د هر شي دپاره ټاکلی وخت

۳ (۱) په نړۍ کې د هر شي دپاره وخت ټاکل شوی دی

او هر مقصد په خپل موقع تر سره کېږي:

(۲) د زېږېدلو دپاره وخت او د مړ کېدلو دپاره وخت

د تخم کولو دپاره وخت او له بېخه ویستلو دپاره وخت

(۳) د وژلو دپاره وخت او د روغولو دپاره وخت

د وړاندولو دپاره وخت او د ودانولو دپاره وخت

(۴) د ژړلو دپاره وخت او د خندلو دپاره وخت

د ویر دپاره وخت او د گټا دپاره وخت

(۵) د کابو غورځولو دپاره وخت او د کابو ټولولو دپاره وخت

د غېږ ورکولو دپاره وخت او د غېږ نه ورکولو دپاره وخت

(۶) د لاسته راوړلو دپاره وخت او د لاسه ورکولو دپاره وخت

د ځان سره ساتلو دپاره وخت او د ځان نه د جدا کولو دپاره وخت

۷ د شلولو دپاره وخت او د گنډولو دپاره وخت

د چوپېدلو دپاره وخت او د غږېدلو دپاره وخت

۸ د محبت دپاره وخت او د نفرت دپاره وخت

د جگړې دپاره وخت او د سولې دپاره وخت

۹ يو مزدور له خپل زيار او زحمت نه څه گټه اخلي؟

۱۰ ما د سختو کارونو دروند بار ليدلی چې خدای د انسانانو په اوږو ايښی دی چې پرې بوخت وي. ۱۱ خدای هرڅه په خپل وخت په سمه او مناسبه توگه ټاکلي دي. د دې تر څنګ هغه د انسان په زړه کې د ابدیت پېژندنې ته هم ځای ورکړی دی. خو بياهم انسان دا وس نه لري چې د خدای په کارونو چې له ازله تر ابدې پورې يې تر سره کوي، پوه شي. ۱۲ نو زه دې نتيجه ته ورسېدم چې انسان بايد له دې نعمتونو څخه چې خدای ورته ورکړي دي تر هغې پورې چې ژوندی دی، خوشحاله اوسي او ښه ژوند وکړي. ۱۳ همدا شان انسان بايد وځوري، وڅښي او د خپلو ټولو له زيار او زحمت نه ډکو کارونو نه خوند واخلي، ځکه چې دا د خدای نعمتونه دي. ۱۴ نو زه دې نتيجه ته ورسېدم چې

هرڅه چې خدای تر سره کړي دي

هغه تر ابدې دوام مومي

نه په هغه کې څه زياتېدلی شي

او نه هم څه کمېدلی شي

خدای دا ټول په دې خاطر کړي دي

چې خلک له هغه نه وو پرېږي

هرڅه چې اوس موجود دي (۱۵)

هغه پخوا هم موجود وو

او څه چې به وروسته موجود وي

هغه هم پخوا موجود وو

ځکه خدای غواړي چې پټ شيان بیا ښکاره شي

له خاورو نه بېرته خاورو ته

نو همدا شان ما د اسمان لاندې دا هم ولیدل: (۱۶)

چېرته چې باید قضاوت وای هلته بدکاري وه

او چېرته چې باید انصاف وای هلته هم بدکاري وه

له ځان سره مې وویل: «خدای به د نېکانو او بدکارانو په هکله قضاوت کوي. ځکه د هر مقصد

او هر کار د قضاوت دپاره مناسب وخت ټاکل شوی دی.»

بیا مې له ځان سره وویل: «خدای د انسانانو ازمايښت کوي، ترڅو په خپله وگوري چې هغوی

د ځناورو نه ښه والی نه لري.» (۱۹) ځکه چې د انسانانو او د ځناورو پای یو دی. هغه څه چې په

یو پېښېږي په بل هم پېښېږي. یعنې انسانان هم مري او ځناور هم مري. نو دواړه د ژوندون یو ډول

ساه لري او انسان له ځناورو نه هېڅ ښه والی نه لري، نو دا هرڅه لوگي او پوکي دي.

دواړه يو ځای ته ځي (۲۰)

دواړه له خاورو نه جوړ شوي دي

او دواړه بېرته خاورو ته ځي

څوک پوهېږي چې له مرگ څخه وروسته د انسانانو د ژوندون روح پورته او د ځناورو د

ژوندون روح لاندې ځمکې ته ځي؟

(۲۲) نو ماته معلومه شوه چې تر ټولو ښه به دا وي چې انسان په خپل کار کې خوشحاله اوسي،
ځکه دا د هغه برخه ده. نو څوک کولای شي چې انسان ته وښايي چې د هغه راتلونکي به څه ډول
وي؟

قدرت او يوازېتوب

۴ (۲۳) يو ځل بيا مې ټول هغه ظلمونه وليدل چې د اسمان لاندې تر سره کېږي.

ما اوښکې وليدلې د مظلومانو

چې په ځمکه څڅېدلې

خو هېڅوک يې د تسلي دپاره نه و

ظالمان وو ځواکمنان

وو بې وسه مظلومان

خو هېڅوک يې د تسلي دپاره نه و

٢) نو ما هغه کسان نېکمرغه وگڼل چې مړه شوي او له دې نړۍ نه تللي دي، نسبت له هغو خلکو نه چې ژوندي او تر اوسه په دې نړۍ کې پاتې دي. ٣) خو له دې دواړو نه نېکمرغه هغه خلک دي چې لا پيدا شوي نه دي، ځکه هغوی تر اوسه هغه ټول بد کارونه نه دي ليدلي چې د اسمان لاندې تر سره کېږي.

٤) نو بيا ما وليدل چې ټول زحمتونه او د کار مهارتونه له نورو خلکو سره د سيالي په خاطر دي، چې دا سيالي هم لوگي او پوکي او په باد پسې منډې وهل دي.

٥) کم عقل انسان لاس تر زني وژگار کښېني

او له لوړې نه ځان وژني

٦) نيمه ډوډۍ چې په راحت تر لاسه کېږي

له هغې پوره ډوډۍ نه ښه ده

چې په زحمت او په باد پسې په منډې وهلو تر لاسه کېږي

٧) يوځل بيا مې د اسمان لاندې د لوگي او پوکي حالت وليد. ٨) يو سپرې و چې هېڅوک يې نه درلود. هغه نه زوی درلود او نه هم ورور. هغه يې حده زيار او زحمت وويسته، خو بياهم سترگې يې په مال او دولت نه مړېدلې. نو له همدې امله هغه به له ځانه دا پوښتنه کوله چې د چا دپاره زه د يو مزدور په څېر زيار او زحمت وباسم او له ژوند څخه خوند نه اخلم؟ نو دا حالت هم لوگي او پوکي او د تکليف او سختۍ نه ډک دی.

٩) له يوه نه دوه تنه ښه دي

ځکه هغوی له خپل زيار او زحمت نه ښه اجوره اخلي

١٠) که يو ولوېږي نو بل به هغه پورته کړي

خو افسوس د هغه چا په حال چې يوازې دى

خکه کله چې ولوېږي نو څوک به نه وي چې يې پورته کړي

۱۱) همدا شان که دوه تنه څنگ تر څنگ پراته وي

نو دواړه به تاوده وي

خو يو کس چې يوازې وي

نو څرنگه ځان تود ساتلى شي؟

۱۲) که په يو کس حمله وشي نو بڼايي ماتې وځوري

خو که دوه تنه څنگ تر څنگ ولاړ وي نو بڼايي دوى مقاومت وکړي

که يوه رسى درې مزي ولري نو په اسانى سره نه شلېږي

له لوړ مقام نه لوېدل او لوړ مقام ته رسېدل

۱۳) يو غريب خو هوښيار ځوان له هغه سپين ږيري او کم عقل پاچا نه بڼه دى چې نه پوهېږي
څرنگه د پخوا په شان د خلکو مشورې واوري. ۱۴) داسې ځوان که څه هم په زندان کې وي او يا
په هماغه پاچاهۍ کې غريب زېږېدلى وي نو کولای شي چې تر لوړ مقامه ورسېږي. ۱۵) ما په دې
غور وکړ چې څنگه به د دې ځوان په شاوخوا هغه ټول خلک چې د اسمان لاندې ژوند کوي،
راتولېږي څوک چې د هغه پاچا په ځاى به وروسته لوړ مقام ته ورسېږي. ۱۶) دغه ځوان حتى که
په بې شمېره خلکو باندې مشري هم وکړي، خو راتلونکي نسلونه به د هغه له کارونو څخه خوشحاله
نه وي. په حقيقت کې، دا حالت هم لوگى او پوکى او په باد پسې منډې وهل دي.

له خدای خخه وپره

٥ (١) كله چې د خدای كور ته خې نو په خپلو قدمونو پام كوه. هلته د اورېدو دپاره تلل، له هغه قربانۍ خخه ښه ده چې د كم عقلاڼو له خوا وړاندې كيږي. ځكه هغوی په دې نه پوهيږي چې كوم كار تر سره كوي، هغه بد دی. (٢) په خپلو خبرو كې بېرته مه كوه او د خپل زړه خبرې پرته له غور خخه خدای ته مه بيانوه، ځكه خدای اسمان كې دی او ته په ځمكه باندي يې. نو له همدې امله پرېږده چې ستا خبرې لنډې وي.

(٣) نو څومره چې ډېر پرېشانه خيالونه ولري

هغومره خراب خوبونه گوري

او څومره چې ډېرې خبرې كوي

هغومره خپل كم عقلمتوب ښكاره كوي

(٤) كله چې خدای ته يو نذر ومني نو هغه بې له ځنډه وركړه. خدای له كم عقلاڼو نه خوشحاله نه دی. كوم نذر دې چې منلی دی هغه وركړه. (٥) دا ښه ده چې يو نذر ونه مني، له هغې نه چې ويې مني خو ور يې نه كړي. (٦) مه پرېږده چې ستا د خولې خبرې تا د گناه په لور يوسي او د كاهن په وړاندې مه وايه چې تا نه غلطي شوې ده، هسې نه چې خدای ستا په خبرو باندي په غوسه شي او په خپلو لاسونو تر سره شوي كارونه دې تباه كړي.

(٧) په رښتيا چې كله خوبونه او خيالونه ډېر شي

نو د لوگي او پوكي په شان خبرې هم ډېرې شي

خو ته له خدای خخه وپره كوه.

(٨) كه چېرې ته په كوم ولايت كې گوري چې په غريبانو باندي ظلم كيږي او انصاف او صداقت تر

پښو لاندې کيږي، نو په دې خبره مه حيرانېږه. ځکه هر مامور د لوړ پوړي چارواکي له خوا څارل کيږي او حتی د هغه په سر هم لوړ پوړی چارواکی شته. (۹) نو د یو هېواد گټه په دې کې ده چې پاچا په ټولو باندې واکمن وي او ټولې ځمکې وڅاري.

تش لاس راتلل او تش لاس بېرته تلل

(۱۰) څوک چې له پیسو سره مینه لري

هغه به هېڅکله هم په پیسو موږ نه شي

او څوک چې په مال او دولت مین وي

هغه به په خپلو حاصلاتو موږ نه شي

نو دا حالت هم لوگی او پوکی دی.

(۱۱) څومره چې نعمتونه زیاتېږي

هغومره د هغه خوږونکي هم زیاتېږي

نو پرته له تشو کتلو، د هغه د خاوند گټه څه ده؟

(۱۲) د یو مزدور خوب خوږ وي، که هغه ډېره خوري یا لږه

خو د شتمن سړي مړه گېډه هغه خوب ته نه پرېږدي

(۱۳) ما د اسمان لاندې بله لویه بدبختي هم ولیدله. هغه دا وه چې یو سړي د ځان دپاره شتمني

ټولوله چې د هغه د تاوان سبب گرځېده، (۱۴) او وروسته بیا هغه دغه ټوله شتمني د بدې پېښې له

امله له لاسه ورکړه. که څه هم هغه یو زوی درلوده خو هغه یې تش لاس پرېښود. (۱۵) نو دا سړی

لكه څنگه چې د خپلې مور له گېډې څخه لوڅ او تش لاس نړۍ ته راغلی ؤ هماغسې به له دې نړۍ څخه لوڅ او تش لاس بېرته ځي، او څه چې يې د خپل زيار او زحمت له امله ټول كړي دي، هغه به له ځان سره نه وړي. (۱۶) دا هم لويه بدبختي ده لكه څنگه چې نړۍ ته راغلی دی هماغسې له نړۍ نه به بېرته ځي، او هغه گټه چې په زيار او زحمت يې تر لاسه كوي، هغه په باد پسې منډې وهل دي. (۱۷) بله دا چې هغه د خپل ژوند ټولې ورځې په تيارې او ناروغۍ او په غوسه او غضب كې تېروي او خپل ځان خوري.

(۱۸) نو وگوره، ماته معلومه شوه چې څومره سمه او مناسبه ده چې انسان د خپل ژوند په لنډه موده كې چې خدای ورته ورکړې ده، وځوري، وڅښي او د خپل زيار او زحمت نه چې د اسمان لاندې يې وباسي، خوند واخلي ځکه چې دا د هغه برخه ده. (۱۹) همدا شان، كله چې خدای هر چا ته مال او دولت ورکړي، او ورسره دا قدرت هم ورکړي چې له هغه نه وځوري او خپله برخه تر لاسه كړي او د خپل زيار او زحمت نه خوشحاله اوسي، نو دا د خدای له خوا يو انعام دی. (۲۰) په حقيقت كې، هغه د خپل ژوند په ورځو باندې فكر نه كوي ځکه خدای هغه په خوشحاليو كې دومره بوخت ساتي چې د اندېښنو دپاره وخت نه لري.

د تېرېدونكي ژوند په اړه غوره نصيحتونه

۶ (۱) ما د اسمان لاندې بله بدبختي هم ليدلې ده چې د انسان په اوږو يې دروند بار ايښی دی. (۲) يو سړي ته خدای مال، دولت او عزت ورکړی دی ترڅو له ټولو هغو شيانو څخه يې برخې نه وي چې زړه يې غواړي، خو خدای ورته دا قدرت نه دی ورکړی چې له هغو څخه وځوري او د هغه په ځای يو پردی سړی له هغو څخه خوري او ترې خوند اخلي. نو دا حالت لوگی او پوكی او لويه بدبختي ده. (۳) كه چېرې يو سړی سل ماشومان ولري او حتی ډېر كلونه عمر وكړي او د ژوند ورځې يې ډېرې زياتې وي، خو كه هغه د خپل ژوند له نعمتونو څخه خوشحاله نه وي او په عزت سره ښځه نه شي، نو زه دا وایم چې هغه ماشوم ترې ښه دی چې مړ زېږېدلی وي. (۴) ځکه، مړ زېږېدلی ماشوم نړۍ ته د لوگي او پوكي په شان راځي، په تيارې كې بېرته ځي او په هماغه تيارې كې يې نوم فنا كېږي. (۵) همدا شان هغه ماشوم لا د لمر روښنايي هم ليدلی نه دی او نه هم هغه

پېژني، خو له هغه سړي نه زيات ارام دی. (۶) که هغه سړی دوه وارې او هر وار زر کاله ژوند وکړي، خو که د خپل ژوند نه خوند وانخلي نو څه گټه لري؟ ایا په پای کې به دواړه یو ځای ته لاړ نه شي؟

(۷) د انسان ټول زحمتونه د گېډې دپاره وي

خو د هغه گېډه هېڅکله نه مریږي

(۸) په حقیقت کې، یو هونبیار سړی

له یو کم عقل نه څه لوړوالی لري؟

که غریب سړی پوه شي چې له خلکو سره ښه چلند وکړي

نو دا هغه ته څه گټه لري؟

(۹) هغه سترگې چې په قناعت مړې وي

له هغه گېډې نه ښې دي چې تل وږې وي

نو دا حالت هم لوگی او پوکی او په باد پسې منډې وهل دي.

نتیجې او موندنې

نامعلوم خو ټاکل شوی راتلونکی

(۱۰) هرڅه چې اوس موجود دي

په هغو له پخوا نه نوم ایښودل شوی

او دا چې انسان څه دی هغه ټولو ته معلوم دی

نو هغه نه شي کولای هغه چاته په بحث کې ماتې ورکړي

چې ترې نه قوي دی

۱۱ ځکه څومره چې خبرې او بحثونه زیاتېږي

نو هغومره ډېر لوگي او پوکي پیدا کېږي

او دا انسان ته څه گټه لري؟

۱۲ نو په حقیقت کې، څوک پوهېږي چې د انسان دپاره د هغه د ژوند په لنډه موده کې چې د لوگي

او پوکي په شان دی او د سیوري په څېر تېرېږي، څه شی بڼه دی. څوک کولای شي هغه ته ووايي

چې راتلونکی به د اسمان لاندې څه ډول وي؟

د انسان دپاره بڼه او گټور شیان

۷ له قیمتي عطرو نه نېک نامي غوره ده

او د زېږېدو له ورځې نه د مړینې ورځ بهتره ده

۲ محفلونو ته له تگ نه

جنازو ته تگ غوره دی

ځکه د هر انسان د ژوند پای مرگ دی

او ژوندي خلک باید دا په زړه کې وساتي

٣ له خندا نه ژړا بڼه ده

ځکه د مخ په خفگان سره زړه صفا کيږي

٤ د هونبیارانو زړه د جنازو په لور ځي

خو د کم عقلا نو زړه د خوشحالیو په لور ځي

٥ بڼه ده چې سپری د هونبیارانو د ملامتی خبرې واورې

له دې نه چې د کم عقلا نو د خوشحالی سندرې واورې

٦ ځکه چې د کم عقلا نو خندا

د اغزو د کړسهار په څېر دی

چې د دېگي لاندې سوځي

نو دا حالت هم لوگی او پوکی دی.

٧ په حقیقت کې ظلم له هونبیار سپري نه جاهل جوړوي

او رشوت د سپري زړه خرابوي

٨ د یو کار له پیل نه د هغه پای غوره دی

له غرور نه صبر غوره دی

٩ زر مه په غوسه کېږه

ځکه غوسه د کم عقل په زړه کې ځای نیسي

۱۰ داسې مه وايه:

«ولې پخواني وختونه له اوسني وختونو ښه وو؟»

ځکه داسې ويل د هوبنيارۍ خبره نه ده

۱۱ حکمت انسان ته چې د لمر د روښنایۍ لاندې اوسېږي

د یو میراث په شان ښه او ګټور دی

۱۲ ځکه حکمت د انسان پر سر سیوری دی

لکه څنګه چې پیسې د هغه پر سر سیوری دی

خو د حکمت د پېژندلو ګټه دا ده

چې د خپل خاوند د ژوند ساتنه کوي

۱۳ د خدای کار ته په غور سره پام وکړه:

څوک هغه شی سمولی شي چې خدای کور کړی دی؟

۱۴ د ښکمرغۍ په وخت کې خوشحالي وکړه

خو د بدمرغۍ په وخت کې دې ته پام وکړه:

چې ښکمرغي او بدمرغي دواړه د خدای له خوا دي

ترڅو راتلونکې پېښې له انسان نه پټې وساتي

د انساني حكمت او صداقت حدود

١٥ ما دا دوه شيان د خپل لوگي او پوكي په شان ژوند په موده كې ليدلي دي:

هغه نېكان چې د خپل صداقت سره سره

بياهم له وخت نه وړاندې مړه كيږي

او هغه بدكاران چې د خپل شرارت سره سره

بياهم اوږد ژوند كوي

١٦ نه ډېر نېك او صادق اوسه

او نه هم ځان ډېر پوه او هوښيار وښايه

هسې نه چې ځان برباد كړي

١٧ نه ځان بدكاري ته تسليم كړه

او نه هم احمق اوسه

هسې نه چې د خپل ټاكلي وخت نه وړاندې مړ شي

١٨ څومره ښه ده چې له هغو دواړو نه

يو خبرداري په پام كې ونيسي

خو هغه بل هم له پامه ونه غورځوي

ځكه څوك چې له خدايه وپريږي

نو هغه دواړه له پامه نه غورځوي

١٩) حکمت یو پوه او هوښیار سړی ته د ښار له لسو مشرانو څخه زیات واک او اختیار ورکوي.

٢٠) په حقیقت کې، هېڅوک په نړۍ کې داسې صادق نه دی چې تل نېک کار وکړي او هېڅکله بدې ونه کړي.

٢١) نو خلک چې څه وايي هغه په زړه کې مه نیسه، هسې نه چې ته د خپل غلام هغه ښکښلې واورې چې تا پسې یې کوي، ٢٢) ځکه ته په خپل زړه کې ښه پوهېږې چې تا هم ډېر ځلې نورو ته ښکښلې کړي دي.

٢٣) دا ټول شیان ما په خپل حکمت سره وازمایل. نو له ځان سره مې وویل: «راځه په دې شیانو باندې هم ځان پوه کړم،» خو دا زما له پوهې نه بهر ؤ. ٢٤) هرڅه چې اوس موجود دي هغه د انسان له پوهې نه بهر او د هغې پوهېدل ډېر ژور دی. انسان د ژوند دا پټ راز څنگه پیدا کولای شي؟

د حکمت او د ژوند د پټ راز د پیدا کولو ستونزې

٢٥) نو بیا ما په دې اړه فکر وکړ ترڅو په هرڅه باندې ځان پوه کړم، هغه وڅېرم او حکمت او د ژوند پټ راز پیدا کړم. همدا شان ما دا هڅه هم وکړه چې په دې ځان پوه کړم چې بدکاري څومره کم عقلمتوب او حماقت څومره جهالت دی. ٢٦) نو یو وار بیا پوه شوم چې هغه ښځه له مرگ څخه ډېره ترڅه ده کومه چې د زړه نیت یې د ښکاري د دام او لاسونه یې د زندان د زنجیرونو په څېر دي. هرڅوک چې خدای راضي او خوشحاله کړي، نو له هغې څخه ځان ژغوري، خو گناهکار د هغې په دام کې رانښلي. ٢٧) نو څېړونکي وویل: «وگوره، زه د ژوند د پټ راز د څېړنو په موده کې ورو ورو دې نتیجې ته ورسېدم، ٢٨) چې دغه پټ راز چې زما زړه په وار وار غوښتل هغه پیدا کړي، تر اوسه نه دی پیدا شوی.

ما د زرو کسانو په منځ کې یوازې یو نېک سړی پیدا کړی دی

او د دې ټولو په منځ کې مې حتی یوه نېکه بڼه هم پیدا نه کړه

۲۹ نو ما یوازې دا حقیقت پیدا کړ چې خدای انسان نېک پیدا کړی دی خو هغه د ډېرو نورو نقشو په لټه کې دی.»

۸ د حکمت خاوند څوک دی؟

څوک د یو موضوع په څرگندولو پوهیږي؟

د یو انسان حکمت د هغه څېره روښانوي

او د هغه سخت صورت نرموي

د خدای د وېرې او د پاچا د اطاعت په اړه نصیحتونه

۲ زما نصیحت دا دی چې د پاچا د حکم څخه اطاعت وکړه، ځکه خدای له هغه سره وعده کړې ده. ۳ نو د هغه د حضور څخه په تلو کې بېره مه کوه او د هغو خلکو سره مه یوځای کېږه چې د هغه په ضد دسیسې جوړوي، ځکه پاچا هر هغه څه کولای شي چې زړه یې وغواړي. ۴ په حقیقت کې، د پاچا حکم تر هر څه لوړ دی او هېڅوک هغه ته نه شي ویلی چې ته څه کوي؟ ۵ څوک چې د هغه حکم ومني نو هغه به په هېڅ یوه دسیسه کې برخه وانخلي، او هوښیار سړی په مناسب وخت او سم قضاوت باندې پوهیږي. ۶ که څه هم انسان ډېرې بدبختی گالي خو د هر مقصد دپاره مناسب وخت او سم قضاوت ټاکل شوی دی.

۷ انسان نه پوهیږي چې راتلونکی به څه ډول وي، نو څوک کولای شي بل چا ته ووايي چې څه به پېښیږي؟

۸ لکه څنگه چې هېڅوک د ژوند د ساه د ساتلو اختیار نه لري

همدا شان هېڅوک د خپل مرگ د ورځې اختيار هم نه لري

لکه څنگه چې هېڅوک د جگړې په وخت د رخصتۍ اجازه نه لري

همدا شان هېڅوک په خپلو بدکارو ځان نه شي ژغورلی

٩ کله چې ما په خپل زړه کې هر هغه څه ته چې د اسمان لاندې تر سره کېږي فکر وکړ، نو ومې لیدل چې کله کله یو انسان په بل انسان باندې واک او اختیار لري او هغه ته زیان رسوي.

١٠ نو بیا ما ولیدل چې د بدکارانو مړي ښخ شوي وو. هماغه بدکاران چې سپېڅلي ځای ته تلل راتلل، په هغه ښار کې چې هغوی بد کارونه تر سره کړي وو، د خلکو له خوا ستایل کېدل. نو دا حالت هم لوگی او پوکۍ دی. ١١ کله چې بدکارانو ته د هغو د بدو کارونو په خاطر سمدلاسه د سزا پرېکړه ونه شي، نو د انسانانو زړه د بدکاری په لور هڅول کېږي. ١٢ که څه هم یو گناهکار ښایي سل وارې بد کارونه وکړي او لا هم اوږد ژوند ولري، بیا هم زه پوهېږم چې دا به له خدای څخه وپرېدونکو خلکو سره ښه په منځ کې، ځکه چې دوی له هغه څخه په وېره کې ژوند کوي. ١٣ خو له بدکار انسان سره به دا ښه په منځ کې، او د هغه د ژوند ورځې به د سیوري په څېر اوږدې نه وي، ځکه چې هغه له خدای څخه په وېره کې ژوند نه کوي. ١٤ دلته د لوگی او پوکي څخه ډک حالت د ځمکې په منځ موجود دی:

ځینې نېکان هغه څه تر لاسه کوي

چې بدکاران د هغه مستحق دي

خو بیا ځینې بدکاران هغه څه تر لاسه کوي

چې نېکان د هغه مستحق دي

نو له ځان سره مې وویل: «دا حالت هم لوگی او پوکۍ دی.»

١٥) نو زه له ژوند نه د خوند اخیستلو سپارښتنه کوم، ځکه چې د اسمان لاندې له دې نه بل ښه کار نشته چې انسان وځوري، وڅښي او خوشحاله اوسي. نو دا خوشحالي به د هغه د ژوند په موده کې او د هغه په زیار او زحمت کې له هغه سره مل وي چې خدای هغه ته د اسمان لاندې ورکړې ده.

د خدای د کارونو پټ راز

١٦) کله چې ما د حکمت د پېژندلو هڅه وکړه ترڅو د ځمکې په منځ کې هر کار تر سره کړي وڅېرم، که څه هم دا کار د یو کس د شپې یا د ورځې له خوب کولو څخه مخنیوی کوي، ١٧) نو بیا ما ټول هغه کارونه ولیدل چې خدای تر سره کړي وو. په حقیقت کې، هېڅوک دا پټ راز نه شي پیدا کولای چې د اسمان لاندې خدای کوم کارونه تر سره کړي دي. انسان د خپل ټول زیار او زحمت سره سره چې د هغه په لټولو کې یې وباسي، لا هم نه شي کولای دا راز پیدا کړي. حتی که یو پوه او هوښیار سړی دعوه وکړي چې زه د خدای په کارونو پوهېرم، خو په حقیقت کې، هغه به هېڅکله دا راز پیدا نه کړي.

د انسانانو پای

٩) نو ما په دې ټولو کارونو باندې فکر وکړ، ترڅو دا هرڅه وڅېرم. زه دې نتیجې ته ورسېدم چې نېکان او هوښیاران او د هغوی کارونه د خدای په لاس کې دي. دا چې له انسان سره مینه کړي یا کرکه، خو هېڅوک په دې نه پوهیږي چې د انسان په راتلونکې کې به څه پېښېږي.

٢) څه چې په یو پېښېږي

هغه په بل هم پېښېږي

نو د ټولو پای یو دی

څوک چې نېک کاره وي

او څوک چې بدکاره وي

څوک چې پوره پاک وي

او څوک چې ناپاک وي

څوک چې قرباني ورکوي

او څوک چې قرباني نه ورکوي

څه چې له ښه سره کيږي

هغه د گناهکار سره هم کيږي

څه چې له قسم خوړونکي سره کيږي

هغه له قسم څخه وپرېدونکي سره هم کيږي

٣ دا بله بدبختي ده چې د اسمان لاندې په هر شي باندې پېښيږي، چې د ټولو پای یو دی. همدا شان د انسانانو زړونه له شرارت نه ډک دي، او ترڅو چې ژوندي دي په زړونو کې یې جهالت وي، بیا دوی له مړو سره یوځای کيږي. ٤ په یقین سره څوک چې د ژونديو په منځ کې دی هغه په دې تمه دی چې له مړ زمرې نه ژوندي سپی ښه دی. ٥ ځکه ژوندي په دې پوهيږي چې دوی به مړه شي، خو مړي په دې هېڅ نه پوهيږي.

مړي نور هېڅ اجوره نه لري

او حتی د هغوی یاد له منځه ځي

٦ هغه څه چې هغوی ورسره مینه لرله

او له هغه څه نه چې هغوی ترې کرکه کوله

او له هغه چا سره چې هغوی سیالي درلوده

هغه پخوا له منځه تللي دي

او دوی نور هېڅکله په هغه څه کې برخه نه لري

چې د اسمان لاندې تر سره کیږي

٧ نو څه او خپل خواړه په خوښۍ سره وخوره، او خپل شراب په خوشحاله زړه وڅښه، ځکه چې خدای لا پخوا ستا له دې کارونو څخه راضي او خوشحاله دی. ٨ ستا جامې دې د بنادیو دپاره تل سپینې وي او خپل سر په قیمتي تېلو غوره. ٩ د خپل لوگي او پوکي په شان ژوند په موده کې له خپلې گرانې ښځې سره د ژوند نه خوند واخله. دا خدای دی چې دا د لوگي او پوکي په څېر ورځې یې تاته د اسمان لاندې درکړې دي. ځکه چې دا خوشحالي ستا د ژوند او د هغه زیار او زحمت برخه ده چې د یو مزدور په څېر یې د اسمان لاندې وباسې. ١٠ هر هغه څه چې ته په خپلو لاسونو تر سره کوي هغه په خپل ټول قوت سره تر سره کړه، ځکه چې په قبر کې نه کار شته، نه نقشه شته او نه هم پوهه او حکمت شته، هغه ځای چې ته به په پای کې ورته ورځې.

وخت او بخت

١١ یوځل بیا ما د اسمان لاندې ولیدل:

منزل ته زر رسېدل تل د تېزو مندې وهورکونکو په برخه نه وي

د جگړې گټل تل د قوي جنگیالیو په برخه نه وي

د ژوند د وسیلو تر لاسه کول هم تل د هونبیارانو په برخه نه وي

د شتمنی گټل هم تل د عقلمندو په برخه نه وي

او نه هم بری تل د پوهانو په برخه وي

خکه وخت او بخت به د دې هر یو انجام وي

١٢) دا هم حقیقت لري چې هېڅوک له دغه ټاکل شوي وخت څخه خبر نه دی!

لکه ماهي چې په جال کې ونيول شي

یا مرغی چې په لومه کې راونيول شي

نو انسانان به هم همداسې په دام کې راگېر شي

او بدبختي به ناڅاپه په هغوی باندې نازله شي

١٣) ما د اسمان لاندې د حکمت په اړه دا هم لیدلي دي چې په ما باندې یې ډېره اغېزه کړې ده.

١٤) یو کوچنی ښار و چې یو څو سړي په کې اوسېدل، او یو قوي پاچا پرې برید وکړ، هغه یې

کلابند کړ او لښکر یې د هغه ښار د دېوالونو د ماتولو دپاره قوي وسیلې جوړې کړې. ١٥) خو په

هغه ښار کې یو غریب خو هوښیار سړی پیدا شو چې په خپل حکمت سره یې هغه ښار وژغوره. خو

هغه غریب سړی هم د خلکو له خوا هېر شو. ١٦) نو زه دې نتیجې ته ورسېدم چې

له قوت نه حکمت ښه دی

خو د غریب سړي حکمت ته په سپکه سترگه کتل کیږي

او هېڅکله د هغه مشورو ته غور نه نیول کیږي

له حماقت خڅه د حكمت لوړوالی

د هونبیارانو نرمې خبرې (۱۷)

د حاكم له هغو چيغو نه زر اورېدل كيږي

چې د احمقانو په منځ كې

په لوړ اواز ويل كيږي

له جنگي وسلو نه حكمت ښه دی (۱۸)

خو يو گناهكار ډېر څه له منځه وړي چې هغه ښه دي

۱۰ لکه څنگه چې مړه مچان د خوشبويه عطرو بوی خرابوي (۱۹)

همدا شان لږ حماقت هم حكمت او شوكت ته زيان رسوي

د هونبیار سړي زړه هغه د سمې لارې په لور بيایي (۲۰)

خو د كم عقل سړي زړه هغه د گمراهۍ په لور بيایي

يو احمق انسان حتی كه په لاره هم روان وي، خو ناپوهه وي (۲۱)

او هغه خپل حماقت هرچا ته ښكاره كوي

كه حاكم درباندي په قهر شي نو خپل مقام مه پرېږده (۲۲)

ځكه چې د لويې خطا په وخت كې نرمه ژبه قهر سړوي

٥) ما د اسمان لاندې بله بدبختي هم وليدله. په حقيقت کې، د واکدار له خوا دا غلطې کيږي چې

٦) احمق سړي لوړو مقامونو ته پورته کيږي

خو شتمن سړي په ټيټو مقامونو کې پاتې کيږي

٧) ما ليدلي چې

غلامان په اسونو باندې ناست دي

خو شهزادگان د غلامانو په شان

په پښو باندې روان دي

٨) څوک چې کنده کيندي نو بنايي په خپله په کې ولويږي

او څوک چې دېوال وړانوي نو بنايي مار هغه وچيچي

٩) څوک چې له کان نه تيرې راوباسي نو بنايي خپل ځان ټپي کړي

او څوک چې لرگي ماتوي نو بنايي خپل ځان ژوبل کړي

١٠) که تير پخ وي او مزدور هغه تېره نه کړي

نو د هغه کارول ډېر زور غواړي

خو په حکمت کې گټه دا وي

چې برياليتوب منځ ته راوړي

١١) که مار مخکې له منتر ويلو څخه سړی وچيچي

نو د مارگير په منتر ويلو کي گټه څه وي؟

١٢ هونښيار سپري ته د خپلې خولې په خبرو عزت ورکول کيږي

خو د کم عقل د خولې خبرې د هغه د تباهي سبب کيږي

١٣ د هغه خوله په حماقت سره خلاصيږي

او د خولې خبرې يې په شرارت او جهالت سره ختميږي

١٤ احمق سپري ډېر غږيږي

خو انسان نه پوهيږي چې راتلونکي به څه ډول وي

او څوک هغه ته ويلي شي چې څه به پېښيږي؟

١٥ په زيار او زحمت سره کم عقل سپري ستړي ستومانه کيږي

او هغه نه پوهيږي چې په کومه لاره ښار ته رسيږي

١٦ افسوس دې وي په تا اي وطنه

کله چې ستا پاچا يو بې تجربه او کم عقل ځوان وي

او ستا شهزادگان په سهار کي

په ډېر خوراک او نشو کي ډوب وي!

١٧ بختور يې اي وطنه

کله چې ستا پاچا د يو باعزته کورني زوی وي

او ستا شهزادگان د خپل طاقت په خاطر

په مناسب وخت کې وځوري

او له نشو او مستيو نه

خپل ځانونه لېرې وساتي

١٨ د لټې له امله د کور چت سوری کيږي

او د بېکاره لاسونو له امله بام څڅيږي

١٩ خواړه د خدا او خوند دپاره وي

او شراب ژوند ته خوشحالي راولي

خو پيسې د دواړو دپاره وي

٢٠ په خپل زړه کې هم پاچا ته ښکښلې مه کوه

حتی په خپله کوټه کې هم يو شتمن پسې لعنت مه وايه

کېدای شي د هوا مرغی ستا خبرې هغوی ته ورسوي

يا وزر لرونکی مرغه دا الفاظ تکرار کړي

د انساني پوهې حدود

١١ خپلې دانې په لمده ځمکه کې وشينده

خُکِه خو ورځې وروسته به ته هغه بېرته حاصل کړې

② د خپلو دانو يوه برخه له اوو اتو کسانو سره شريکې کړه

خُکِه ته نه پوهېږې چې په خُکِه باندې به څه افت راځي

③ که ورپځې نمجنې او درندې شي

نو په خُکِه باندې باران ورپري

او که ونه جنوب يا شمال لوري ته چپه شي

نو په هماغه ځای به پرته وي چې پرې رالويږي

④ څوک چې د باد لوري ته گوري هغه بيا څه نه کړي

او څوک چې ورپځو ته گوري هغه بيا حاصل نه رېږي

⑤ لکه څنگه چې ته نه پوهېږې

چې باد له کوم ځايه لگيږي

يا د اميدوارې بنځې په گېډه کې

ماشوم څرنګه لوييږي

نو همدا شان ته د خدای په کارونو هم نه پوهېږې

چې دا دواړه د هغه له خوا تر سره کيږي

⑥ په سهار کې خپل تخم وکړه

او په ماښام کې هم لاس تر زني مه کښېنه

ځکه ته نه پوهېږې چې په کوم کار کې برياليتوب شته

په دې کار کې يا په هغه بل کار کې

يا په دواړو کې په برابره توگه برياليتوب شته

ځوانانو ته نصيحت

په ځلميتوب کې له خپل ژوند نه خوند واخله

۷ نو د لمر روښنايي خومره خوږه ده او د انسان دپاره خومره ښه ده چې د لمر د روښنايي لاندې

واوسېږي. ۸ په حقيقت کې، يو سړی چې ډېر کلونه عمر کوي هغه بايد خوشحالي وکړي او له خپل ژوند نه خوند واخلي، خو هغه بايد په ياد ولري چې د تيارې ورځې ډېرې زياتې وي. نو هرڅه چې په راتلونکې کې پېښېږي هغه ټول لوگي او پوکي دي.

۹ نو ای ځوانه! د ځوانۍ په ورځو کې خوشحالي وکړه او د خپل ځلميتوب له هرې شپې نه يې خوند واخله. چېرته چې ستا زړه ځي او سترگې دې گوري هلته دې ستا پښې هم لارې شي. خو په دې پوه شه چې خدای به ستا د زړه د ارمانونو او عملونو قضاوت وکړي. ۱۰ له خپل زړه څخه غم او غوسه لېرې کړه او له خپل بدن څخه درد او کړاو وباسه، ځکه چې ځواني او د ځلميتوب سباوون لوگی او پوکى دى.

خپل خالق په ياد لره

۱۲ ۱۱ مخکې له دې چې درباندي سختې ورځې راشي

او هغه کلونه راشي چې ته ووايي:

«نور زما د ژوند خوند نشته»

نو د ځوانۍ په ورځو کې خپل خالق په یاد لره

② مخکې له دې چې د لمر رڼا کمه شي

او د سپوږمۍ او ستورو روښنایي لاره شي

او د باران د ورېدو نه وروسته

تورې ورپېڅې بېرته په اسمان کې رانېکاره شي

نو خپل خالق په یاد لره

③ مخکې له دې چې د کور ساتونکي په لړزېدو شي

او د قوي سړيو ملاګانې کړوې شي

کله چې ميچن کوونکې ښځې کمې او کار يې بند شي

او د مېرمنو په سترګو چې له کرکيو لاندې ګوري، پرده رانېکته شي

④ او د کوڅو دروازې بندې شي

کله چې د ميچن کړسهار ټيټ او چوپ شي

او د مرغيو په سهارنۍ نغمو باندې انسان له خوبه راويښ شي

او بيا ټول غرونه هغه ته ټيټ او بند شي

نو خپل خالق په یاد لره

٥) بله دا چې انسان ته له لوړ ځايه د لوېدو وېره پيدا شي

يا په لارو كوڅو كې ورته د خطرونو اندېښنه پيدا شي

او د بادام ونه غوتې ونيسي او گلان په كې ښكاره شي

يا ملخ په ځمكه ستومانه په څښېدلو شي

يا په انسان كې د شهوت شوق ختم شي

نو خپل خالق په ياد لره

ځكه انسان گور يعنې خپل تلياټې كور ته ځي

او ماتم كوونكي په كوڅه كې

له هغه نه شاوخوا تاوېري راتاوېري

٦) مخكې له دې چې د سپينو زرو زنجير وشلېري

يا د سرو زرو كاسه كړوپه شي

يا د اوبو منگي د چينې تر څنگ مات شي

يا د شاه خرڅ ټوټې ټوټې شي

نو خپل خالق په ياد لره

٧) مخكې له دې چې انسان بېرته خاورو ته لاړ شي

له كومې څخه چې جوړ شوی و

او د ژوندون روح يې بېرته خدای ته لار شي

چې هغه يې د هغه په پوزه کې يو کړی و

نو خپل خالق په یاد لره

۸ دا خبرونکی وايي:

«لوگی او پوکی!»

نو دا هرڅه لوگی او پوکی دي!»

وروستی خبرې

د يو شپون زده کړې

۹ نو بله خبره دا ده، چې دا خبرونکی ډېر پوه و او په هرڅه چې پوهېده، نورو خلکو ته يې ورزده کړل. هغه ډېر متلونه وڅېړل، په هغو باندې يې غور او فکر وکړ او هغه يې راټول کړل. ۱۰ دې خبرونکي هڅه وکړه چې خواره الفاظ پيدا کړي او په رښتيني توگه خپل د حقيقت خبرې پرې وليکي.

۱۱ د هونبیارانو خبرې

لکه د شپو د لښتو په شان دردناکه دي

او د ادیبانو د متلونو ټولگې

د تېرو مېخونو په شان گټورې دي

نو دا شيان يو شپون

خپلې رمې ته ورزده کوي.

له خدای څخه وپره او د انسان قضاوت

۱۲ نو ای زما زویه! دې نورو خبرو ته مې هم پام وکړه. د کتابونو لیکل به هېڅکله ختم نه شي او په ډېرو لوستلو او زده کولو سره سپری ستړی ستومانه کېږي.

۱۳ خبرې ختمې شوې او هر څه واورېدل شول. نو له خدای څخه وپره کوه او د هغه له حکمونو څخه اطاعت کوه، ځکه چې دا د هر انسان دنده ده. ۱۴ نو خدای به د هر هغه کار په اړه قضاوت وکړي چې انسان یې تر سره کوي چې د زړه پټ رازونه هم په کې شامل دي، که هغه ښه وي او که بد.